

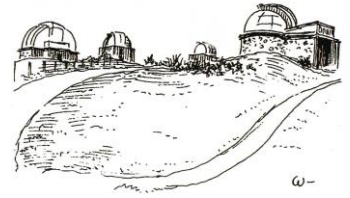
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenernes Vej 13

Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

8. årgang nr. 9

Nattehimlen september 2019

Den østlige himmel nogen tid efter midnat tidligt i september viser stjernerne i stjernebillederne Perseus og Tyren set fra Spruce Knob, West Virginia i 2016. Krediteret: Brian Ventrudo.

September har meldt sin ankomst, og det betyder, at stjernekyggere har nogle få uger til at se Mælkevejen og alle dens ledsagere i al deres pragt. De stjernerige stjernebilleder Skorpionen og Skytten bevæger sig vestpå, men de længere nætter gør, at de stadig er tilgængelige lidt længere, i det mindste for observatører på den nordlige halvkugle. I øst kommer de stjernefattige stjernebilleder Pegasus, Stenbukken og den Sydlige Fisk ind i synsfeltet tillige med hundreder af galakser, der kan ses med et lille teleskop. I september befinder Jupiter og Saturn sig også i sydvest til at live himlen op, og planeten Neptun når opposition tæt på en relativ klar stjerne, der gør det lettere at se

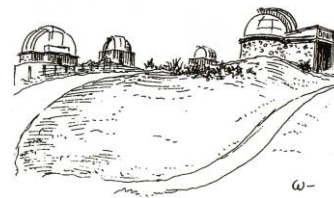
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenkernes Vej 13

Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

8. årgang nr. 9

den fjerne planet.

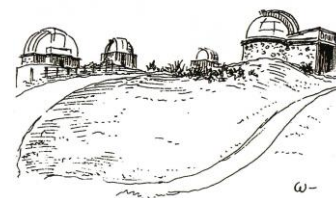
2. september 2019. Mars er i konjunktion med Solen. Planeten forbliver på den fjerne side af Solen, druknet i Solens lys indtil oktober, hvor den langsomt kommer til syne igen på morgenhimlen før solopgang.

4. september. Merkur når øvre konjunktion med Solen og forbliver skjult i Solens stråler indtil senere i september.

5. september. Efter solnedgang kan du finde Månen i første kvarter og den klare planet Jupiter lige nord for den rødorange stjerne Antares på den sydvestlige himmel efter solnedgang.

Jupiter og Månen danner en trekant med stjernen Antares mod syd omkring en time efter solnedgang den 5. september 2019 på den sydvestlige himmel. Saturn befinder sig øst for “Tepotten” i stjernebilledet Skytten.

6. september. Månen i første kvarter 03:10 UT.

8. september. Jupiter når den østlige kvadratur og står præcis 90° øst for Solen. Geometrien skaber særlige dramatiske skygger ved formørkelser og passage af Jupiters fire største måner. ([Sky & Telescope magazine](#) har en online app, der kan hjælpe dig til at vide, hvornår disse begivenheder indtræffer). Planeten har passeret opposition, men den lyser stadig med imponerende størrelsesklasse -2.2 ved månedens begyndelse på den sydvestlige himmel efter solnedgang. Planetens skive skrumper fra en tilsyneladende diameter på 39" til 36" i denne måned, men den er stadig stor nok til at afsløre spændende detaljer på en aften med god seeing. Ved månedens udgang går planeten ned omkring kl. 22.

Neptuns placering ved opposition den 10. september 2019. Planeten befinder sig mindre end en halv grad fra den rødorange stjerne Phi Aquarii af 4. størrelsesklasse. Nærbilledet til højre viser parret tillige med et cirkulært trådkors med en 2 graders diameter. Klik for at åbne på en ny side.

10. september. Planeten Neptun når opposition. Den står op i øst som Solen og går ned i vest. Planeten befinder sig i stjernebilledet Vandmanden, og denne dag er den mindre end en grad vest for den rødorange stjerne Phi (ϕ) Aquarii. Med størrelsesklasse 7.8 er den fjerneste planet stadig svag, men den er let synlig i et teleskop. At finde den 2" bred skive er en smule drilsk: du har brug for et teleskop med en forstørrelse på 50x eller mere. Prøv en række forstørrelser for at få planetens skive til at skifte tilsyneladende størrelse. Det er stadig den bedste metode til at sikre, at du ser planeten og ikke stjerner i baggrunden, der ikke skifter tilsyneladende størrelse ved forstørrelse. Planeten ses bedst i denne måned tæt på og efter midnat, når den er højest på himlen. Betragt planeten nat

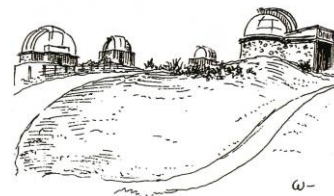
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenkeres Vej 13

Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

8. årgang nr. 9

efter nat, før og efter opposition, mens planeten langsomt skifter position relativt til ϕ Aqr. Den blege gråblå planet står fint i kontrast til stjernens rødorange farve.

14. september. Fuldmåne 04:33 UT

18. september. Planeten Saturn har "stilstand", hvilket betyder, at den ophører med sin retrograde vestlige bevægelse og begynder langsomt at bevæge sig østpå for hver dag set i forhold til stjernerne i baggrunden. Planeten er lokaliseret øst for Jupiter nær håndtaget på "tepoten" i stjernebilledet Skytten på den sydlige himmel efter solnedgang. Planeten blegner til størrelsesklasse +0.5 ved månedens udgang, og den går ned omkring to timer efter Jupiter. Saturns skive er lille, men planetens ringe ser stadig strålende ud i et teleskop ved god seeing.

22. september. Månen i sidste kvarter 02:41 UT.

23. september. Kl. 07.50 UT når Solen september jævndøgn, når den krydser den himmelske ækvator på vej mod syd. Det markerer begyndelsen på efteråret på den nordlige halvkugle og begyndelsen af foråret på den sydlige halvkugle.

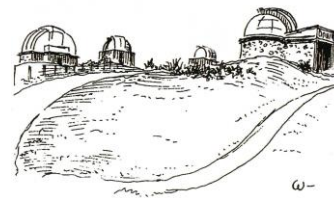
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenkernes Vej 13

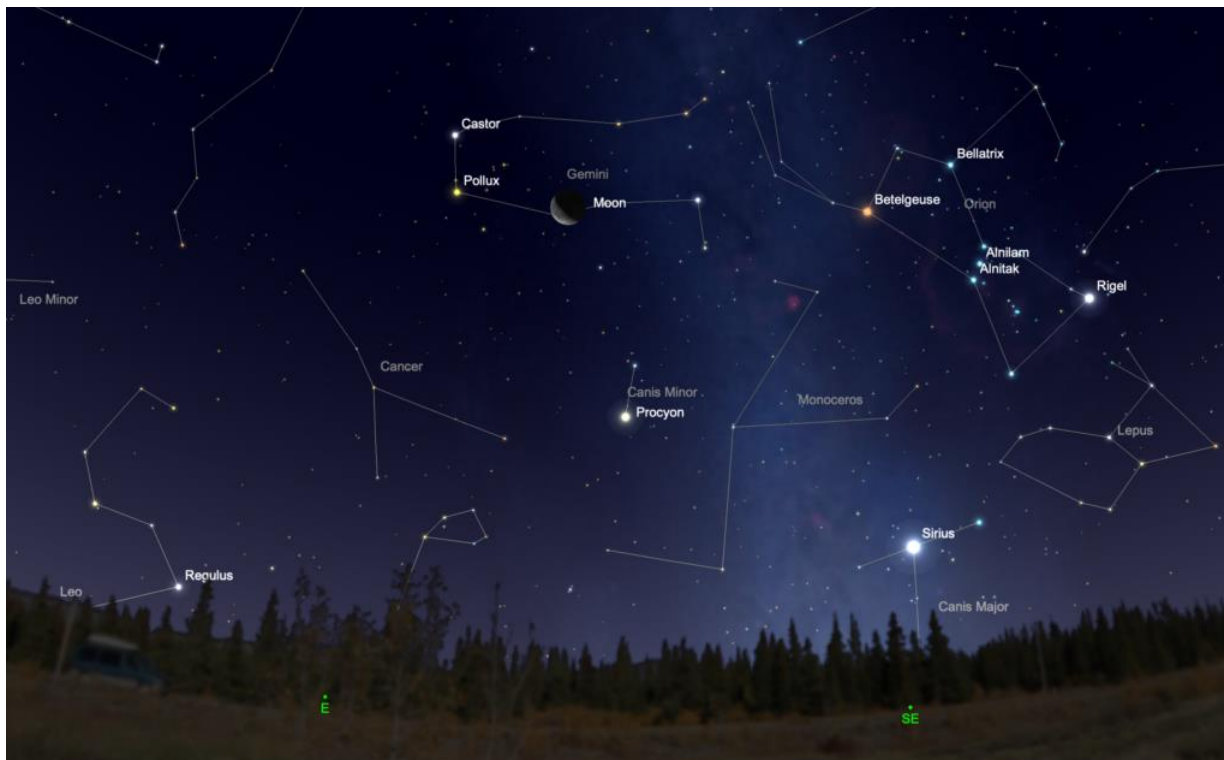
Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

8. årgang nr. 9

Den aftagende Måne danner en trekant med Castor og Pollux i stjernebilledet Tvillingerne før daggry den 23. september 2019.

23. september. Den aftagende Måne danner en trekant med de klare stjerner Castor og Pollux i stjernebilledet Tvillingerne på den østlige himmel før daggry. Adskillige andre klare stjernebilleder, inklusive Orion og Store Hund, slutter sig til showet.

25. september. Find den klare Venus lavt over den vestlige horisont efter solnedgang. Planeten har været skjult i Solens stråler i adskillige uger, men den dukker nu op som "aftenstjerne" i de næste mange måneder.

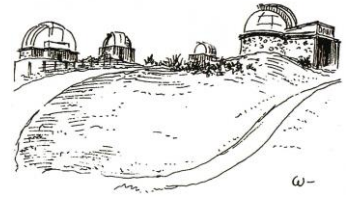
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenernes Vej 13

Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

8. årgang nr. 9

Zodiakallyset set fra La Silla, Chile. Krediteret ESO.

26. september. I de næste par uger vil nordlige observatører, der har en mørk himmel være i stand til at se zodiakallyset på den østlige himmel omkring 90-120 minutter før solopgang. Den hvide glødende kile af lys ser ud til at udgå fra horisonten og op. Zodiakallyset kaldes sommetider for det "falske daggy". Det er simpelthen sollys reflekteret i bittesmå støvpartikler i det indre Solsystem.

28. september. Nymåne 18:26 UT

Brian Ventrudo 1. september 2019

Oversat og bearbejdet af Tom Rosenquist Jensen

3. september 2019